

בית האופרה בבודאפשט
גענועים לאתחול

אין בשנת 1950 אנשים רבים העוברים ממערב אירופה לארץ המאגיארים — בה השתלטו הסיסמאות והחילים מצד אחד ודתיות קאטולית צרה מצד שני.
מאת סופרנו המשוטט

שאלתי אם יש ברכבת מסעדה איזונון, אך ענו לי כי אלה דברי מותרות שבוטלו ע"י המשטר החדש. במקום זה נכנס איש הנושא מגש עם כריכים ועוגות ושאל אם ברצוני לאכול משהו או לקרוא עתון. העתון היה חסר כל ענין. בשבילי בכל אופן. המדור היחיד שהיה ראוי לקריאה היה הספורט. כל שאר העתון היה נתון להכרזות פוליטיות, ושיאים בייצור שהושגו ע"י פועל זה או אחר, לרבות תצלומים של הפועלים שזכו בפרסים בשל השיגיהם.

כוכב אדום גדול

סוף סוף זה הרכבת, ובכל תחנה שעמדנו בה עלו נוסעים הונגרים. רכבת החלה דומה לרכבת אמיתית ולא לגעגוע לרכבת. בחור צעיר נכנס לתאי וישב לידי. היה זה סטודנט להנדסה מהטכניון של בודהפשט, והראה התענינות רבה בישראל. הוא שמע כי פה התנאים קשים מאוד, ומצב העולים אינו משביע רצון. הוא גם שאל אם נכונה השמועה שישראל תשתתף בכנס הנוער העולמי, שיערך בגרמניה. הגיע הזמן שתסלחו להם. אפילו הרוסים כבר התפייסו אתם...

אחרי שעתיים הגיעה הרכבת לבודהפשט. התחנה היתה כאילו טבולה בים אדום. בכל מקום דגלים, סיסמאות, ציורים — ועל הכל, כוכב גדול — והכל אדום. ובתוך ים זה התנשא שלט המציע לתושבים, לבקר את הריבירה הצרפתית, בליווי תמונות צבעוניות של מונטה קרלו וחוף התכלת. שלט זה באותה ארץ עשה עלי אותו רושם שעל לול לעשות שלט בתחנה המרכזית בתל-אביב המציע לתושבים, לאכול שני אווים כל יום — כי זה בריא" ותתום דב יוסף, שר הצנע.

בדש מעילי ענדתי סמל המדינה, ואנשים רבים הביטו בי בהתענינות רבה, אולם איש לא ניגשו או פנה אלי. בכל מקום שוטטו חיילים, שלראשו נה חשבתים לרוסים, אולם נודע לי כי אלה אנשי צבא הונגרים, וכי הכוכב האדום הוא סמלם הרשמי עתה.

מלונני היה ברחוב קושוטלאיוש, ב"מרכז העיר. היה זה מלון מן הטובים, אולם לא היה ניתן להשוואה עם אלה שהכרתים לפני המלחמה, ואשר נהרסו בזמן הקרבות.

שתי ערים

בירת הונגריה היא בעצם שתי ערים משני עברי הרונאו: בודה, רששט. פשט נבנתה מחדש, ואין כל סימן שיוכיח כי פה התנהל קרב אכזר וקשה. כל מקום שלא נבנה מחדש, הפך למגרש משחיתים קים לילדי העובדים. ובכל שכונה ב"פשט אתה יכול לראות היום את ה"גנים הללו, דבר שעוד לא היה כמוהו בהונגריה. כל הגשרים שפוצצו ע"י (המשך בעמוד 14)

אם לעזבו עד שתחזור הרכבת לוינה בחצות לילה. אך למה לי לדבר? חכה מעט, ותיוכח."

סיסמאות ואנשי צבא

הנסיעה מוינה לגבול ההונגרי, שיפעם ארכה רק שעה וחצי, נמשכה כשעתיים וחצי. הסיבה לכך היא כי כל הגשרים שפוצצו בזמן הקרבות, חוקנו רק באופן ארעי. כשאנו מגיעים

גריה, ואז הבינתי מה טעם מבטיחה של הפקיד והסבל בוינה בזמן ששמעו כי אני נוסע לבודפשט. כי אין, בשנת 1950 אנשים רבים הנוסעים "ממערב" אירופה, "למזרחה". הרכבת נסעה באיטיות מעצבנת, ושני האוסטרים הסבירו לי באנחת געגועים כי הנסיעה בקו וינה בודפשט אינה עוד מה שהיתה פעם. והראשונים היו סובלים מזה, הסיפוי נאנחים, "אלה אנחנו. פעם, כשהגיעה הרכבת לגבול, יכלו אנשי הצות האוסטרים לרדת ולהיפשט במקום, ואפילו להגיע עד בודפשט לכיף מעט. אולם עתה סגור הגבול בגדר מחושמלת בגבהו של אדם, ויש

באלט רוסי בהונגריה
סמל של היום

להגיש הלום, תחנת הגבול ההונגרי, כיד מושכים את תשומת לבי, שני דברים, — סיסמאות קומוניסטיות ענקיות עם תמונות של סטאלין וראקושי, (המנהיג הקומוניסטי ההונגרי) ותנועה מוגברת של אנשי צבא מזוינים הניצבים סביב הרכבת. הם כנראה שומרים עליה עד שהנסיעים יעברו בקורח.

וכאן, היתה לי הפתעה עגומה במקצת. המבקר הראשי, בהכנסו לתאי, נטל את דרכוני הישראלי, וראו פלא, ידע להחזיקו בצד הנכון, לא כמו בשאר ארצות אירופה. הוא עלעל בתעודה הכתובה עברית, ושאלני בהונגריה: "איך אהה מרגיש בחורך למולדת?" ענית לו כי עזבתי את הונגריה לפני 25 שנה, וכי ביתי עתה הוא ישראל. הוא הסמיק ושחק. עוד הפתעה, נעימה, חיכתה לי בבדיקת המכס. ציפיתי לגסות ולאדישות, ובמקום זה תקלתתי באדיבות רבה ויחס של כבוד. בכל זאת ארכו הבדיקות למעלה מארבע שעות, וכל הזמן אסרו היה לי לעזוב את הקרון, אף לא לבית-שמוש.

בקשתי הראשונה לקבלת רשיון כניסה להונגריה הושבה ריקם. דחית הבקשה לא נומקה, אך הבנתי כי העובד דה שונלדתי בהונגריה עוררה חשד. באמצעות הצירות הישראלית בקשת שנית וחכיתי לתשובה במלונני בוינה. ערב אחד בחורי למלון, הודיעני השוער, כי הצירות ההונגריה שלפנה להודיע כי נתקבל אישור בקשתי מבור דפשו, ושארסור לצירות לשם הסדר התעודות. אדיבות זו הפתיעה אותי, ביחוד כשנודע לי כי שלפנו בשעה שש, אחרי שעות העבודה המקובלות בקונסוליות וציריות. למחרת בבקר הלכתי לקונסוליה ה"הונגריה. דבר ראשון שמשך את מבטי היה שלט גדול שעליו התנוססה הודעה המכריזה: "חגיגה לכל הרוצה לחזור למולדת". הכוונה היתה כנראה לכל אותם ההונגרים שעזבו את ארצם לפני המשטר הנוכחי.

דיפלומט או משיגע?

השארתי את דרכוני בקונסוליה והלכתי לקנות כרטיס נסיעה לבודפשט. פקיד חברת הנסיעות הביט בי ספק בכבוד, ספק ברחמים. נראה כאילו לא ידע להחליט אם איש שרות דיפלומטי אני או סתם מטורף. שלמתי את דמי הנסיעה (5 ל"י בערך), קבלתי את כרטיסי וחזרתי למלוני. בשעה 2.45 היתי כבר באוסטבונוף, תחנת הרכבת של וינה, חצי שעה לפני מועד הנסיעה, כי רציתי לתפוס מקום טוב. כאשר אמרתי לסבל שיובילני לאכ"ספרס וינה-בודפשט, נתקלתי שוב בא"תו מבט. אלא שהסבל היה כן יותר — לא היה במבטו שמץ של יראת כבוד, הוא בפרוש חשב אותי למטורף.

הימים הטובים ההם...

לאחר כמה רגעים של נסיעה נכנסו לתאי שני אנשים לבושים מדי שרות הרכבות האוסטרי, והציגו את עצמם כמבקרי כרטיסים ודבויים בקו אוסטריה הונגריה. אולם במקום לכדוק את תעודותי בקשו רשות לשבת לידי, והחלו משוחחים על הא ועל דא. השיחה התנהלה בידירות רבה, והדבר שענין אותם ביותר היה: כיצד אורתי עוץ לנוסע להונגריה? הם אישרו את רושמי כי הייתי הנוסע היחיד בכל הרכבת להונגריה.

תלמידי בתי-הספר מתאמנים
הכנות למחר